

Kanun Numarası	6107
Başlığı	İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA KANUN
Kanunun Görüşüldüğü Birleşimler	23.Dönem 5.Yasama Yılı 52.Birleşim
	23.Dönem 5.Yasama Yılı 53.Birleşim
Kabul Tarihi	26/01/2011
Kabul Edildiği Birleşim	23.Dönem 5.Yasama Yılı 53.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	02/02/2011
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	07/02/2011
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Onay
Resmi Gazete Tarihi	08/02/2011
Resmi Gazete Numarası	27840
Diğer Bilgiler	Son Dönem Tasarı Bilgileri ve Komisyon Raporları

Kanun Tasarısının Metni	
Dönemi ve Yasama Yılı	23/2
Esas Numarası	1/371
Başkanlığa Geliş Tarihi	01/12/2006
Tasarının Başlığı	İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı
Tasarının Özeti	Tasarı ile il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek ve bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek amacıyla, Kanunda düzenlenen bazı hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip ve merkezi Ankara'da bulunan, Başbakanlıkla ilgili İller Bankası Anonim Şirketi unvanı altında bir kalkınma ve yatırım bankası kurulması öngörülmektedir.
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Tali Komisyon	İçişleri Komisyonu	16/10/2007	02/11/2007	Raporunu Verdi	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	16/10/2007	26/02/2010	Raporunu Verdi	18/02/2010
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	16/10/2007	26/02/2010	Raporunu Vermedi	

	Komisyonu				
--	-----------	--	--	--	--

Esas Komisyon Raporu(Sirasayısı) 477

Kanun Numarası:

6107Esas Alınan Tasarı Teklif : 1/371

Birleşenler
1/101

AYRIŞIK OY YAZISI

Bankanın Kuruluşu ve Tarihçesi

Cumhuriyetin kurulmasından sonra, savaşımlardan harap hale gelmiş ülkemizin süratle geniş kapsamda imara olan gereksinimi ön plana çıkmıştır. Büyük bir hızla devrimleri gerçekleştirmeye çalışan yeni Cumhuriyet'in yerel altyapı hizmetlerini bir an önce hayata geçirmesi gerekliliği kaçınılmazdır. Bu doğrultuda, yerel yönetimlerin halka yerel hizmetleri götürebilmelerini sağlayacak yetkilerle donatılmaları ve mali yönden desteklenmeleri yönünde düzenlemelere gereksinim duyulmuştur. Bu gereksinimler doğrultusunda, kendine özgü özellikleri ile yerel yönetim bankacılığının yanında yerel yatırım danışmanlığı yapmak üzere İller Bankasının kurulması gündeme gelmiştir.

Türkiye'nin ve tarihsel olarak dönemin ihtiyaçlarından öte, yerel yönetim hizmetlerinin ve bu doğrultuda finansmanın kendine özgü bir takım özellikleri de Yerel Yönetim Bankacılığının önemini netleştirmektedir.

- Yerel hizmetlerin sürekliliği doğrultusunda finansmanın sürekliliği esastır.
- Yerel yatırımların büyüklüğü doğrultusunda kaynak yaratmak güçtür.
- Finansmanın uygun koşullarda tedarik edilebilmesi ve bu sayede hizmetlerin her vatandaşa ulaştırılması gerekmektedir.
- Mühendislik-mimarlık hizmet alanına yönelik yatırımlarda hizmetlerin daha nitelikli olması için gerekli uzman personel ile teknik yardımın sağlanması gerekmektedir.
- Kaynakların etkin ve verimli kullanılabilmesi ilkesi esas alınmalıdır.
- Yerel yönetimlerin etkinlik alanları paralelinde yetkilerle donatılması ve bu doğrultuda örgütlenmenin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yerel hizmetlerin kendine özgü özelliklerinin ortaya çıkardığı gereksinim ve içinde bulunulan dönemin şartlarının bu gereksinimi daha görünür kılmaları sonucunda, 1933 yılında 1930 tarihli 1580 sayılı Belediye Kanununun 131. maddesine istinaden 2301 sayılı Kanun ile Belediyeler Bankası kurulmuştur. Belediyeler Bankası'nın kuruluş amacı, yerel yönetimlere altyapı hizmetlerinin finansmanında mali destek sağlamaktır. Banka, nüfusu 10 binden büyük belediyelerin altyapı yatırımlarının sağlanması için kredi açmaktadır. Belediyeler Bankasının kaynağı, belediye gelirlerinin % 5'inin ayrılması ile oluşturulmuştur.

1935 yılında ise, 1580 sayılı Belediye Kanununa ek madde eklenerek Belediyeler İmar Heyeti kurulmuştur. İmar heyeti, yatırımların teknik boyutunu yönlendirmek yani proje ve planlama çalışması yapmak ile görevlendirilmiştir. Bu tarihten sonra, Belediyeler Bankası ve İmar Heyeti planlama görevini de yürütmeye başlamıştır.

Bir taraftan nüfusun hızla artması ile altyapı hizmetlerine olan talep ve bununla paralel olarak kredi ihtiyacının artması, bir taraftan İl Özel İdareleri ile köyleri kapsamaması, Belediyeler Bankasının eksiklikleri olarak görülmüştür. Bu sorunlar doğrultusunda Belediyeler Bankası'nın geliştirilmesi gündeme gelmiştir.

Yatırımların finansmanından sorumlu Belediyeler Bankası ile yatırımlarda teknik yönlendirici olan Belediyeler İmar Heyeti'ni bünyesinde birleştiren bir kuruluş olarak 1945 yılında çıkarılan 4759 Sayılı Kanun ile İller Bankası kurulmuştur. Her iki kurumun deneyimi, personeli ve mali varlıkları İller Bankası'na devredilmiştir. Bu gelişmenin amacı; Belediyeler Bankası'nı ortadan kaldırıp yerine

her yönden yepyeni bir kuruluş kurmak değil, başarılı çalıştığı kabul edilen bu kurumu, eksikliklerini ve yetersizliklerini gidererek ve çalışma alanı ile kapsamını genişleterek daha verimli çalışır hale getirmektir.

Banka, 4759 sayılı Kuruluş Kanununun 1. maddesinde de belirtildiği üzere özel hukuk hükümlerine tabi olarak, ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulmuş, tüzel kişiliği haiz bir kuruluştur.

İller Bankasının Statüsü

İller Bankası, 1960 yılında Kamu İktisadi Teşekkülü olarak kabul edilmiştir. Bu tarihten sonra İller Bankası kendisi ihaleye çıkararak fiili yatırım sürecine girmiştir. Kamu iktisadi teşebbüsü (KİT) “Teşebbüs”; iktisadi devlet teşekkülü (İDT) ile kamu iktisadi kuruluşunun (KİK) ortak adıdır. İktisadi devlet teşekkülü (İDT) “Teşekkül”: sermayesinin tamamı Devlet’e ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür. Kamu iktisadi kuruluşu (KİK) “Kuruluş”; sermayesinin tamamı Devlet’e ait olan ve tekel niteliğindeki mallar ile temel mal ve hizmet üretmek ve pazarlamak üzere kurulan, kamu hizmeti niteliği ağır basan kamu iktisadi teşebbüsüdür. İller Bankası İktisadi Devlet Teşekkülüdür.

18.6.1984 tarih ve 18435 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenlemede; kamu kaynağı kullanmak suretiyle mal ve hizmet üretiminde bulunan genel ve katma bütçeli idarelere ait iktisadi kuruluşlar KİT kapsamı dışında tutulmuşlardır. KHK’nin 58. maddesi ile getirilen “İstisna” hükmü ile İller Bankası Genel Müdürlüğü ve İl Özel İdareleri ve Belediyelerin sermayelerinin yarısından fazlasına tek başına veya birlikte sahip oldukları iktisadi teşebbüsler de kapsam dışında bırakılmıştır.

Bankanın Denetimi

1987 yılında çıkarılan 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların TBMM’ce Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda “Ödenmiş sermayesinin yarısından fazlası kamu tüzel kişilerinçe sağlanmış olan kurumlar ile bu kurumların ödenmiş sermayesinin yarısından fazlasını sağlamış oldukları diğer kurumlar ve yukarıda sayılanlardan olmamakla beraber, kendilerine bazı kamu yetki ve görevleri verilmiş olup, galip vasıfları bu kamu hizmetlerini yürütmek olan ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olmayan, özel kanunlara tabi kurumlar ve İller Bankası bu kanunla konulan denetime tabidir” hükmüne yer verilerek kamu iktisadi teşebbüsleri, TBMM’nin denetimi yönünden ayrıca tanımlanmış, mahalli idarelerin, sermayesinin yarısından fazlasını sağladıkları kurumlar (İller Bankası) ve T.C. Merkez Bankası KİT kapsamı dışında bırakılmıştır. Dolayısıyla, İller Bankası Sayıştay denetimine tabi değildir. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenmektedir. Banka 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa göre vergi ödemektedir.

4759 sayılı Kanuna göre Banka Teşkilatı; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak oluşturulmuş, görev ve yetkiler bu organlar arasında paylaştırılmıştır. Bankanın bütçesi Genel Müdürlükçe hazırlanıp, Yönetim Kurulunca kabul edilerek uygulanmakta, bilançosu ise Banka Genel Kurulunca karara bağlanmaktadır.

İller Bankası’nın vesayet denetimi 4759 sayılı Kanun gereğince Bankanın kurulduğu 1945 yılından 1958 yılına kadar İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmüştür. Ancak bu vesayet, 1958 yılından itibaren İmar ve İskan Bakanlığına geçmiştir. Halen Bankanın vesayet denetimi ilgili olduğu Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Banka, Anayasa’nın 123. maddesinde belirtilen yerinden yönetim ilkesine göre kurulmuştur, hizmet yerinden yönetim kuruluşudur.

İller Bankasının Görevleri

İller Bankasının temel amacı, mahalli idareler ile mahalli idarelerin kurdukları/kuracakları ve ortak olduğu/olacağı birlikler ile bu idarelere bağlı tüzel kişiliği olan ya da olmayan katma bütçeli idare ve kurumların bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel çağdaş bir kentleşme ve kent kültürü oluşumu ve yerleşim yerleri ve yaşam alanlarımızın düzenlenmesine dair harita, içme suyu, jeolojik ve jeoteknik hizmetler, imar planı, kanalizasyon ve yapım işleri ile ilgili yatırımlarının planlanması, hayata geçirilmesi ve finansmanı vb. konularda danışmanlık yapmak, katkı koymak ve destek olmaktır. İller Bankası'nın üç ana fonksiyonu vardır:

Kredi vermek: Banka, ortakları olan yerel yönetimlerin DPT tarafından belirlenen ve Banka yatırım planlarında yer alan yatırımları için, kendi öz kaynaklarından, idarenin Merkezi Bütçeden ayrılan pay tutarına göre % 50 faizli 5 yıl vadeli; Banka planında yer almayan yerel yönetim yatırımları için öz kaynaklardan kısa vadeli kredi verebilmektedir. Ayrıca dış kaynaklardan (diğer bankalar, Avrupa İskan Fonu, Kamu Ortaklığı Fonu, vb) alınan krediler, üzerine komisyon eklenerek yerel yönetimlere kısa, orta, uzun vadeli kredi olarak verilebilmektedir. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun gereğince yurt dışından alınacak kredilerde aracılık etmek, yurt içinden alınan kredilerde garantör olmak görevi de verilmiştir.

Aracılık yapmak: İller Bankası iki tür aracılık yapmaktadır: Mali ve Teknik Aracılık. Mali aracılıkta, yerel yönetimler ile merkezi yönetim arasında fon akışını düzenlemek ve yerel yönetimlere kredi sağlamak; teknik aracılıkta ise, inşaat ve sanayi sektörü ile yerel yönetimler arasındaki ilişkilerde aracı olmaktadır. Yatırımlarda kullanılacak başlıca malzemenin yurt içinde üretimini arttırmak için bizzat teşvik etmek ile görevlendirilmiştir. Kredilerde ve malzeme alımında yerel yönetimlere kefaletlik de yapabilmektedir. Kefaletlik, belediyelere ayrılan paylardan Bankaya olan borç düşüldükten sonra kalan kısım dahilinde yapılmaktadır.

Yatırım yapmak: İller Bankası yerel yatırımların projelerini hazırlamak, ihaleye çıkarmak ve bizzat projelerin uygulanmalarında yer almakta; hizmet alımı ile yaptırabilmektedir.

Bankanın ana görevleri şunlardır:

- Kentlerin altyapı plan ve projelerini hazırlamak,
- Projelerin uygulanması için ihaleye çıkarmak, sözleşme yapmak,
- Projelerin finansmanı için kredi vermek,
- Belediyelerin malzeme ve ekipmanının sigortasını yapmak,
- İller Bankası, öz sermayesi dışında Kamu Ortaklığı, Avrupa İskan Fonu, Toplu Konut ve diğer bankalar gibi dış kaynaklardan da kredi almakta ve belediyelerin dış kaynaklardan alacakları kredilerinde garantör olmaktadır.

Bankanın Amaçları

İller Bankasının başlıca amaçları şu şekilde sıralanabilir:

- Harita, planlama, içme suyu, jeolojik ve jeoteknik hizmetler, kanalizasyon ve arıtma tesisleri vb. teknik altyapı hizmetlerini belli bir yatırım programı çerçevesinde kamu kaynakları ile finanse etmek,
- Yatırımlarda kullanılacak başlıca teknik malzemenin yurtiçinde üretimini yapmak,
- Altyapı hizmetlerinin kamu mekanizması içinde yönetimini sağlamak,

• Eyleme koyduğu her türlü teknik hizmete ilişkin proje, yapım ve kontrolörlük hizmetlerini yerinde yürütmek.

İller Bankası başta belediyeler, il özel idareleri, mahalli idare birlikleri, bu idarelere bağlı tüzel kişiliği olan ya da olmayan idare ve kurumlara doğrudan hizmet vermekte; köylere yatırımlarında destek olmaktadır. İller Bankası, 16'sı Büyükşehir olmak üzere 2951 Belediye, 81 İl Özel İdaresi, 2 İlçe Özel İdaresi, 16 Büyükşehir Su ve Kanalizasyon İdaresi olmak üzere 3050 yerel yönetim birimine hizmet vermektedir.

İller Bankası, yerel yönetimlere ilişkin altyapı ve üstyapı hizmetlerinin birçoğunda; harita, plan, içme suyu, jeolojik ve jeoteknik hizmetler, kanalizasyon, arıtma tesisleri, hizmet binaları ve benzeri teknik hizmetlerde kredi verme, kontrolörlük ve gerekli teknik güç, alet, donanım ve malzemenin temin edimini sağlamak gibi hizmetleri yerine getiren tüzel kişiliktir.

Bankanın sermayesi;

• Belediyeler ile il özel idarelerinin yıllık gelirleri tahsilatı ile bu idarelere genel bütçe gelirlerinden ayrılan payların % 5'i,

• İl özel idareleri ile belediyelere bağlı tüzel kişiliği haiz olan veya olmayan ve katma bütçeli idare ve kurumların ve birliklerin bağlı buldukları idare bütçelerine intikal etmeyen gelirlerin gelir vergisi düşüldükten sonra kalan sâfi kazançların % 5'i,

• Yıllık sâfi kazancıdan Köy İdareleri Sermaye Payı olarak ayrılacak % 30'lar,

• Bütçeden ve diğer yerlerden yapılacak bağışlar, Özel Kanunlarla banka sermayesine eklenmek üzere sağlanacak para ve yardımlardan oluşur.

• Bankanın kuruluş sermayesi yerel yönetimlerin paylarından oluşurken, borç kaynakları merkezi bütçeden ayrılan paylardan oluşmaktadır.

Bankanın Yatırım Faaliyetleri

İller Bankası, ortakları olan belediyelerin harita, imar planı, içme suyu, kanalizasyon gibi altyapı işleri ile yapı işleri sektörlerinde teknik ve mali yardımcıdır. İller Bankası yatırımlarında içme suyu, kanalizasyon ve harita projeleri önde gelmektedir.

İller Bankası projelerinin büyük bir bölümünü oluşturan harita ve imar planı işlerini 2002 yılına kadar Belediyeler Fonundan bağış olarak tahsis edebilmekteydi. Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden belediyelere ayrılan paylardan bir kısmı Belediyeler Fonuna aktarılmakta; bu fon Bayındırlık ve İskan Bakanlığının talimatı ile harita, imar, içme suyu, kanalizasyon projelerinde bağış olarak kullanılmaktaydı. 1993 yılında bu fon genel bütçe kapsamına alınmış, 2002 yılında tamamen kaldırılmıştır. Her türlü altyapı hizmetlerinin temelini oluşturan harita ve imar planlarının önemine vurgu yapan Belediyeler Fonu uygulaması, belediyelere hiçbir mali yükümlülük getirmemekte, merkezin kentleşmeye yaptığı katkıyı gözler önüne sermektedir. Belediyeler Fonu, yürürlükte kaldığı 1948-2002 yılları arasında, Banka yatırımlarının %85'ini karşılamıştır. Bu fonun kaldırılması ile bu büyük yatırım alanı piyasaya açılmış, belediyeler daha çok dış kredilere yönelmiştir.

İller Bankası'nın bazı sorunlar yaşadığı bilinmektedir. Fakat İller Bankası'nın temel kamusal görevlerine hizmet etmek üzere yeniden düzenlenmesi sorunların doğru tespit edilmesini gerektirmektedir. Yeniden yapılandırma ise bir sürecin adıdır. Dünya Bankası, IMF gibi uluslararası kredi kuruluşlarının gelişmekte olan ülkelerde, serbest piyasaya geçişi sağlamak üzere kredi karşılığı uyguladıkları yatırımlardır.

Bu yaptırımlar, eğitimden sağlığa, enerjiden haberleşmeye, tarımdan kentleşmeye kadar birçok alanda yapısal değişiklikleri zorunlu hale getirmektedir. Yeniden yapılandırma, yeni küresel sisteme eklemlenecek ve ticari serbestiyi koruyacak devletin yeniden inşa edilmesi sürecinin bir diğer adıdır. Bu nedenle, bu kuruluşların işaret ettiği sorunlarda nicelik yönünden haklılık payı olmakla birlikte, getirilen çözümlerin sorunlarla yakın ilişkisi olmamakta; yapısal değişikliklere yönelik genel reçete öne sürülmektedir.

Bankanın Yeniden Yapılandırılmasının Nedenleri

Neo-liberal yaklaşıma göre İller Bankası yerel yönetim sistemi ile birlikte ele alınmalı, yerel yönetim reformunun bir parçası olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Neo-liberal yaklaşımın yerel yönetim bankacılığı ile ilgili modeli Dünya Bankası projelerinde somutlanmaktadır. Türkiye’de Çukurova Kentsel Gelişim Projesi ile başlayan yerel yönetim reformları en yakın tarihli Belediye Hizmetleri Projesi ile devam etmektedir. Neo-liberal yaklaşım, yerel yönetimlerin yetkilerinin mali özerklikleri ile artırılmasına vurgu yapmaktadır. Bu doğrultuda, İller Bankasının sorunları şu şekilde sıralanmaktadır:

- İller Bankası merkezi bütçeye bağıllığı nedeni ile uzun vadeli kredi verememekte; faiz oranlarını kendisi belirleyememekte; yatırım kararlarında bağımsız davranmamaktadır.

- İller Bankası’nın yerel yatırımlarda, tek başına hareket edememesi, yerel yönetimlerin güçlenmesine engel olmakta; belediyeler teknik kapasite ve mali finansman konularında gelişme sağlayamamaktadır.

- İller Bankası, bankacılık işlemlerini piyasacı mantıkla yapamadığı için zarar etmeye mecburdur. Bu nedenle, Banka tam bir banka gibi hareket etmeli, piyasa kurallarına göre faaliyet göstermelidir.

- Belediyelerin zayıf kredi değerleri ve kredilerin geri dönüşünün olmaması İller Bankası’nın mali sıkıntısının asıl nedeni olarak gösterilmektedir. Belediyelerin güçlenememesi ve mali destekte bulunamaması nedeni ile İller Bankası kendi kapasitesini güçlendirememektedir. Bu nedenle, İller Bankası’nın mali sıkıntısı asıl olarak yerel yönetimlerin mali sıkıntısına bağlıdır.

- İller Bankasınca verilen kredilerin tahsisinde çarpıklıklar baş göstermektedir. Bu çarpıklığın en önemli nedeni olarak politik müdahale ve baskı gösterilmektedir.

- Yatırımların seçimindeki kriterler zayıf kalmaktadır. Finansman ve teknik yardım birlikte düşünüldüğü için doğru maliyet tahmini yapılamamaktadır.

Yeniden yapılandırmanın gerekliliğini belirtmek için öne sürülen bu aksaklıklara yazılan reçete aşağıdaki unsurları kapsamaktadır.

Kısa Dönemde Yapılacak İller Bankası Reformu

Bu belirlenen sorunlar çerçevesinde, Dünya Bankasınca hazırlanan yeniden yapılandırma programına göre, kısa vadede İller Bankası Reformu şu şekilde düzenlenecektir:

Reform’un amacı yerel yönetimlerin kalitesini artırmaktır. Bu doğrultuda; İller Bankası,

- Bağımsız yönetim kurulu tarafından yönetilmelidir.
- Finansman ve işletim transferi işlevlerinin ayrılması gerekmektedir.
- Kalıcılık için kendi kendini idame ettirebilme yeteneğine sahip olmalıdır.
- Proje finansmanı ve teknik yardım sorumluluklarını ayırmalıdır.

- Karar vermeyi kolaylaştırıcı mekanizma getirilmelidir.
- Kredi alışkanlığının artmasını desteklemelidir.

Uzun Dönemde Yapılacak İller Bankası Reformu:

- Finansal aracı kurum haline getirilmelidir.
- Yerel kredilerin artırılması amaçlanmalıdır.
- Piyasa tabanlı fon mekanizması sayesinde finansal piyasalardan elde edilecek özel kaynakların devreye sokulması gerekmektedir.
- Küçük ve orta ölçekli belediyeler için uzmanlaşmış yerel yönetimler finans araçlarının tesisi önemlidir.

İller Bankasının kendine özgü yapısı, yerel yönetimlerin gelişmemesinin nedeni olarak görülmekte, bu yapının tasfiyesi gündeme getirilmektedir. İller Bankası'nın bu neo-liberal öneriler doğrultusunda yeniden yapılandırılmasının öngörüldüğü İller Bankası A.Ş. Kanun tasarısı hazırlanmıştır. Tasarıda öngörülen yeni yapının nitelikleri uzun zamandır Dünya Bankası kredi anlaşmalarında ele alınmaktadır. Bu projelere ve yaptırımlara paralel olarak çıkarılan düzenlemeler de bu sürecin tahlil edilmesinde önem kazanmaktadır. Bu nedenle, yeni yapının daha iyi analiz edilebilmesi için bu sürecin ele alınması gerekmektedir.

İller Bankasının Yeniden Yapılandırılmasını Öngören Rapor ve Mevzuat 1961 OECD'nin İktisadi Devlet Teşekkülleri Hakkındaki Raporu

Hazırlanan raporda aşağıdaki başlıklar öne çıkmaktadır:

- Banka hissedarları olan ortak idareler banka yönetiminde söz sahibi olmalıdır.
- Banka'nın şubelerinin olmaması bir eksikliklerdir.
- İnşaat işlerindeki siyasi baskı kaldırılmalı ve verimli çalışma sağlanmalıdır.
- Bankacılık amaçları doğrultusunda uzmanlaşma olmalıdır.
- Özerk yapıya kavuşturulmalıdır.
- Teknik personel tasfiye edilmeli, sadece finanse edilecek hizmetlerde teknik danışmanlık verecek birkaç teknik personel bulundurulmalıdır.

IBRD-Çukurova Kentsel Gelişim Projesi

Altyapı yatırımlarının finansmanı için IBRD'ye birkaç belediyenin başvurusu üzerine, IBRD İller Bankası ile ilgili çalışma yapmıştır. Bunun sonucunda, kredinin verilmesi için yerel yönetimler mali sisteminin yeniden yapılandırılması öngörülmüş; bu kapsamda ele alınan İller Bankasının yerel yönetimler için gerçek bir kalkınma bankası haline getirilmesi öngörülmüştür. Bu raporda, yerel yönetim mali sistemindeki sorunlar, İller Bankasının rolü üzerinden ele alınmıştır. İller Bankası ile ilgili öneriler şunlardır:

- Belediyeler ile uluslararası kredi kuruluşları arasında mali konularda aracılık edecek bir kurum haline gelmelidir.
- Sermaye piyasası işlemlerine katılmalıdır.
- Belediyeler için borçlanma araçları yaratan bir sermaye kuruluşu olması gerekmektedir.

1992 Dünya Bankası'nın "Yerel Yönetimlere Mali Aracılık İçin Seçenekler Raporu" Dünya Bankası'nın yerel yönetim mali sistemi ile ilgili yayınladığı raporda, İller Bankası'nın bir Mahalli

Finansman Kurumu'na dönüştürülmesi, dönüştürülürse Banka'nın mahalli idareler için etkin bir kalkınma kurumu haline geleceği söylenmektedir.

Bu esas olarak İller Bankasının ticari esaslara göre çalışması anlamına gelmektedir. Dünya Bankasının yerel yönetim mali sistemi hakkındaki temel görüşü ise rapora göre uzun vadede yapılması gereken özel sektörün bu alanda rol üstlenmesini sağlamak olmalıdır.

1993 Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Doğu Akdeniz ve Orta Doğu Bölge Teşkilatı "Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Bankacılığı Araştırması"

Yerel Yönetim Bankacılığı başlıklı bu araştırmada İller Bankası ile ilgili öne çıkan başlıklar şöyledir:

- Proje ve mühendislik hizmetleri ile teknik hizmetleri bedel karşılığı sağlamalıdır.
- Özel şirketler ile rekabet halinde, ticari amaçlı bir yerel yönetim bankası haline getirilmelidir.
- Yerel Yönetim Bankasına dönüştürülmelidir.
- Yerel yönetim kalkınma fonu kurulmalıdır.
- Bu sistemin sürdürülebilirliği için, yerel yönetimler özerk olmalıdır.

1993 IMF Raporu

Belediyeler Fonu, Bankanın şehir ve kasabaların harita, imar, içme suyu, kanal gibi altyapı yatırımlarına finansman sağlamasını ve küçük belediyeler için bizzat yapmasını öngörerek, Genel Bütçe Gelirlerinin % 3'üne denk gelen miktarın bu işlerde kullanmak üzere Bankaya ayrılması ile kurulmuştur. Belediyeler Fonu, yürürlükte kaldığı 1948-2002 yılları arasında, Banka yatırımlarının % 85'ini karşılamıştır. 1993 yılında yayınlanan IMF Raporuna göre, İller Bankası yatırımlarının dörtte üçlük kısmını karşılayan Belediyeler Fonu geri çekilmeye başlamıştır. 1995 yılına gelindiğinde Belediyeler Fonunun yatırım harcamalarının içindeki payı % 28'e düşmüştür. 1996 yılında Genel Bütçe içine alınması ile Fona aktarılan pay azalmaya başlamış, 2002 yılında da tamamen kaldırılmıştır. Bu yatırım alanında belediyeler yalnız bırakılmıştır.

2002 Türkiye "Belediye Sektörü İncelemesi" (Dünya Bankası)

Dünya Bankası'nın yayınladığı "Belediye Sektörü inceleme" raporunda İller Bankası'na geniş yer verilmiştir. Buna göre, İller Bankası;

- Bakanlığa bağlı olmamalıdır.
- Bağımsız bir kurul tarafından yönetilmelidir.
- Kredi ve faiz uygulamalarını piyasa değeri üzerinden yapmalıdır.
- Kredilerde geri dönüşü sağlamalıdır.
- Merkeze ve yerel yönetimlere olan bağılılığı giderilmelidir.

2006 Belediye Hizmetleri Projesi (Dünya Bankası)

Yeni tarihli bu kredi anlaşmasına göre, projenin başarılı şekilde hayata geçirilmesi için İller Bankası'nın kurumsal yapısı geliştirilmelidir.

• AB ile ilişkilerde önemli bir aracı haline gelmesi öngörülen İller Bankasının kurumsal yapısı bu yeni misyonuna paralel olarak geliştirilmelidir.

- İller Bankası, özerk olmalıdır, başka bir deyişle Merkezden koparılmalıdır.
- İller Bankası'na yeni biçilen rol, uluslararası finans kuruluşları ile yerel yönetimler arasında aracılıktır.

- İller Bankası, yatırım bankası işlevini yerine getirmelidir.
- Banka'nın teknik boyutunun azaltılması gerekmektedir.

Yasalar:

- 1984 Büyükşehir Belediye Yasası ile Büyükşehir Belediyelerinin yatırımları Bankanın görev alanından çıkarılmıştır. Bunun sonucunda Büyükşehir belediyeleri dış kaynaklı kredilere yönelmiştir.

- 1984- İhaleye çıkma yetkisi iş bazında, Bölge Müdürlüklerine de aktarılmıştır.

- 1984 tarihli 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamame'de İller Bankası istisnalar arasında sayılarak bu KHK hükümlerine tabi olmadığı vurgulanmıştır. Bu nedenle, İller Bankasının yönetimi kendi yasası gereği yapılacaktır.

- 1985'e kadar kamu kaynaklarından kredi açan İller Bankası bu tarihten sonra belediyeler ile ticari bankalar arasında mali aracılık yapmaktadır.

- 1986- Merkez Bankası kamu kurumlarına kredi vermeyi durdurmuştur.

- 1990 İller Bankası Uygulama Yönetmeliği çıkarıldı.

- 1990 Hazine Dış Ticaret Müsteşarlığı kararı ile 1960 yılında KİT statüsü kazandınlan İller Bankası, 1990 yılında bu statüden sıyrılmış, Kalkınma Bankası haline getirilmiştir. Teknik destek faaliyetleri geri plana itilmiştir.

- 2001 yılından itibaren Banka yatırım faaliyetlerinden kısmen geri çekilmiştir.

- 2003 yılında çıkan 4734 sayılı "Kamu İhale Kanununa" tabi hale getirilmiştir, bundan önceki kamu ihale kanununa tabi değildi.

- Eylül 2003 İller Bankası Uygulama Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile ihale yapma yetkisi belediyelere verilmiş, sadece ihaleye çıkmak için yeterli teknik personel ve mali durumu olmayan küçük belediyelere Banka tarafından teknik destek sağlanması kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan, İller Bankası projelerinde önceden İller Bankası tam kontrollük yaparken, artık müştereken kontrollük esas alınacaktır. Ancak, belediyelerin yapamaması durumunda Banka'dan tam kontrollük yapması istenebilecektir. Söz konusu uygulama yönetmeliği ile kredilerin vade, limit ve kullandırma şartları da yeniden düzenlenmiştir.

- 2004 İller Bankası Strateji Planı, Bankaya Dünya Bankası tarafından biçilen rollerin gerçekleştirilmesi için gerekli kurumsal düzenlemeler yapılmaktadır. Bu doğrultuda, Strateji Planı Amaç 2'de "yatırım bankası işlevi güçlendirilecektir" denilmekte; buna ulaşmak için sıralanan hedeflerden biri olarak da "2010 yılına kadar dış kredilerin toplam kredilere oranının % 20" olması gösterilmektedir. Diğer taraftan, DB'nin İller Bankasına biçtiği aracılık rolü Kurumsal Strateji Planında yer almaktadır. Dördüncü amaç, "Kurumsal kapasite geliştirilecektir" olarak belirlenmiştir. Hedefler arasında "AB ve diğer uluslararası örgütlerden alınacak krediler için kurumsal kapasite"nin artırılması gösterilmektedir. Diğer amaçlar da kaynakların etkin artırımı, maksimum kredi dönüşümü, güçlü mali yapının sürekliliği ve gelişimi olarak sıralanabilir.

Strateji Planında, İller Bankası'nın ticari kazançla hareket etmediği takdirde gelir gider dengesini sağlayamadığı belirtilmekte, bu nedenle de kaynak tasarrufuna gidilmesi gerekli görülmektedir. Diğer bir seçenek de dış kaynaklardan kısa dönemde hibe ve uygun koşullu kredi sağlanmasıdır.

İller Bankası eski görev ve yetkilerinden arındırılırken, AB sürecinde yeni görevlerle donatılmaktadır. En önemlisi, "AB 'den ve uluslararası kuruluşlardan sağlanacak kaynakların banka aracılığı ile belediyelerin kentsel altyapı projelerinde kullanılması sağlanacaktır."

AB Katılım Öncesi Mali İşbirliği kapsamında 2005 yılından itibaren yatırım projelerinin gündeme gelmesi ile Türkiye için oluşturulacak "2007-2013" yıllarını kapsayacak dönemde kullanılacak "Katılım Öncesi Yardım Aracı" (İPA) fonunun oluşturulmasında, İller Bankası AB ile ilişkilerde aktif bir konuma getirilecektir .

■ 2006 İller Bankası Strateji Planında da, "yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyacını karşılayabilecek, yurtiçi ve yurt dışı müşavirlik ihalelerine katılan uzman bir müşavirlik kuruluşu olma hedefini benimseyen İller Bankası, yeni faaliyet yapısına uygun amacın ortaya konulması ve bu amacı yürürlüğe koyacak birimlerin kurulması, bu alanda uzman personel istihdamını gerektirmiş, bu ise Banka'nın Kuruluş Yasası'nda değişiklik yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu amaçla hazırlanan yasa taslağı Başbakanlığa gönderilmiştir" denilmektedir.

İller Bankasının yeniden yapılandırma süreci yeni başlamış değildir. Her ne kadar rapor ve antlaşmalarda farklı modeller önerilmiş olsa da asıl olan İller Bankası'nın bu büyük yatırım alanındaki etkinliğinin özel sektör lehine geri çekilmesidir. Yerel yönetimler, bu sayede özerkleşecek, daha verimli çalışacaktır. Bunun yanında, Dünya Bankasının yerel yönetimlerin özerkliği ve etkinlik alanlarının artırılmasının demokrasinin geliştirilmesi ile kurduğu doğrusal bağlantı nedeni ile yerel yönetimlere özel bir önem atfedilmektedir. Bu uluslararası raporların ulusal alanda yansımaları kalkınma planlarının incelenmesi de faydalı görülmektedir.

Kalkınma Planları

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000)

İller Bankası'nın,

- Özerk ve gerçek bankacılık kurallarını uygulaması,
- Yatırım bankası olarak ihtisaslaşması gerekliliğinin altı çizilmiştir.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2000- 2004)

Öncelikle, İller Bankası'nın yeniden yapılandırılması gerektiği belirtilmiştir. Yerel yatırımların projelendirilmesi, finansmanı ile iç ve dış kredi kullanımı, teknik seçimi, insan kaynakları yönetimi konularında yerel yönetimlere öncülük etmek; merkez-yerel yönetim arasında kaynak akışını yönetmek üzere İller Bankası Genel Müdürlüğü gerçek yerel yönetim ortaklığı olarak yeniden örgütlenecektir. Yatırımların finansmanında kullandığı kaynaklar, görevlerine paralel olarak arttırılacaktır.

Sekizinci beş yıllık kalkınma programının 1654 sayılı maddesinde ayrıca, "belediyelerde teknik personel sayısının yetersizliği, altyapı tesislerinin işletilmesinde, bakım, onarım ve yenileme çalışmalarının sürdürülmesinde aksaklıklara yol açmaktadır" denilmektedir. Bu yaklaşım, İller Bankasının ve merkezin yerel yatırımlardan çekilmesi ile yalnız kalacak belediyelerin teknik personel ve mali sıkıntılarının nasıl çözüleceği hakkında soru işaretlerini arttırmaktadır. Aynı zamanda, ele alınan sorunun bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmadığını göstermektedir.

İller Bankasının yeniden yapılandırma gerekçelerinin ve yönteminin somutlaştığı uluslararası raporlar ve ikraz anlaşmaları Dünya Bankasının bu süreçteki rolünü öne çıkarmaktadır. Bu nedenle, özel olarak Dünya Bankasının bu süreçteki rolüne daha yakından bakmak gerekmektedir.

Dünya Bankasının gelişmekte olan ülkelerde tüm sorunlara verdiği reçete devlet harcamalarının küçültülmesidir. DB'ye göre Türkiye'de de merkezi yönetimin GSMH'daki % 45'lik payı derhal düşürülmelidir. Devlet küçülürken, özel sektör büyüyecek, devlet bizzat kendisi özel sektörün gelişmesini sağlayacak tedbirleri alacaktır. "Düzenleyici Devletin" piyasaya müdahalesi yalnızca bu amaç içerisinde meşru görülebilir.

Neo-liberal politikalar tarafından amaç özgürlük demokrasidir. Daha az devlet, daha çok toplum olan yerde demokrasi sağlanır. Peki, neo-liberal politikaların kastettiği toplum nedir?

Bu toplum tezahürü yönetim modelinde öne çıkmaktadır. Sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve devletin ülke, bölge veya şirketin karar mekanizmasında bir araya gelerek yönetimini vurgulayan yönetim teorilerinde, toplum iki farklı kesim tarafından temsil edilmektedir: Sivil toplum örgütleri ve sermaye. Dünya Bankası'nın teorisini olduğu yönetim, toplumu sermayenin elinde olan sivil toplum kuruluşları ile sermayenin bizzat kendisinin temsil ettiğini iddia etmektedir. Bu görüş, işçi sınıfını, demokratik kitle örgütlerini, meslek odalarını, sendikaları yok sayan bir yönetim modelidir.

İşte bu yaklaşım ile hareket eden Dünya Bankası'nın İller Bankası hakkındaki savları bu çerçevede anlam kazanmaktadır. Dünya Bankası, İller Bankasının ticari esaslara göre faaliyet gösteren, merkezden ve yerelden koparılmış bağımsız bir yapıda olması ve yalnızca finansal destek alanında yer alması gerektiğini belirtmektedir. Bu şekilde, yerel yönetimler yerel projelerde söz sahibi olacak, demokrasi gelişecektir. Finansman sıkıntısı kalmayacaktır, sadece ödeyen hizmet alacaktır. Belediyelerin teknik personel eksikliği de özel sektörün uzman personeli ile doldurulacaktır. Hatta yerel altyapı yatırımlarının artması ile yoksulluk idaresi kolaylaşacaktır. Dünya Bankası'nın öncelikli hedefi ise, yerel yönetimlerin kendi tanımlarıyla- özerk, demokratik ve güçlü bir yapıya kavuşturulmasıdır. Fakat asıl olan, İller Bankası'nın merkezi idare ile yerel yönetimler arasında ve yerel yönetimler ile sermaye kesimi arasında yaptığı aracılık görevlerinin tasfiye edilmesidir. Bu sayede, yerel yönetimler yatırımlarının finansmanında ve teknik danışmanlığında sermaye ile karşı karşıya gelecek; bu büyük yatırım alanında merkez ile bağları kesilmiş, özel sektöre bağlı, bağımlı yerel yönetimler halktan topladığı geliri, özel sektöre aktaracaktır. Bu şekilde yerel sermaye güçlenecek, yerel yatırımların planlamasından, finansmanına ve teknik danışmanlığa kadar bütün süreç yerel sermaye ile yerel yönetim ortaklığı ile gerçekleşecektir. Bu sistemin sermayenin güçlenmesine neden olacağı kesindir. İstenen de temelde budur: toplumu temsil edecek sermaye kesimi, kamu kesimi ile eşit şartlarda ve güçte karar verme mekanizmasında yer almalıdır. Yerel demokrasi ancak ve ancak bu şekilde sağlanabilecektir.

Dünya Bankası'nın bu kurgusunun gerçekleşmesinin temel aracı ise, Merkez Bankasının kamu kuruluşlarına kredi vermeyi durdurması olmuştur. Bu yeni düzen, kamu kurumlarının dış finansmana yönelmesine neden olmuştur. Bu şekilde de yerel yönetim mali sisteminin yerli ve yabancı özel sektöre açılması hemen hemen sağlanmıştır. Bu doğrultuda, İller bankasının açtığı krediler günden güne düşmüştür. 1985'de 70 milyar lira kredi verirken, 1986'da 30 milyar lira kredi vermiştir. 1985-1995 yılları arasında İller Bankası kredilerinin % 30'u kamu kaynaklı, % 70'i ise yerli ve yabancı özel sermaye kaynaklı kredilerden oluşmaktadır.

Bu gelişmeler neticesinde, kamu kaynaklarından kesilen paylar eskiden İller Bankasının projelerinin finansmanına giderken; yeni sistem ile birlikte bu kesintiler dış kaynaklı kredilerin borç ödemesine geçmektedir. Bu kamu paylarının büyük bir bölümü bankacılık dönemin koşullarının kuruluşunu hızlandırdığı, yerel yatırımlara teknik ve finansman desteği sağlayan İller Bankası kendine

özgü yapısı ile dünyada tek örnektir. İller Bankasını esin kaynağı olarak değil ama kamu hizmeti anlayışının öne çıktığı Avrupa'daki örnekleri ile kıyaslamak mümkündür. Avrupa'daki örnekleri ile benzerlik arz eden bir yapıda kurulmuş olsa da İller Bankasının gelişimi Avrupa örnekleri ile paralellik göstermemiştir.

Avrupa'daki örnekler ile yapı benzer olsa da ülkeler arasında iktisadi ve sosyal farklılıklar, yapının işleyiş mekanizmasını etkilemektedir. Avrupa'da kişi başına düşen gelir seviyesine bakıldığında Türkiye ile önemli farklılıklar olduğu gözlenmektedir. Bu da aradaki refah seviyesi farkına işaret etmektedir. Bu refah seviyesindeki farklılık yerel mali sistemin iki önemli noktasına vurgu yapmaktadır.

- Bu ülkelerde mahalli idare harcamaları çok daha fazladır.
- Bu ülkelerdeki bankalar yerel idarelere çok daha fazla kredi verebilmektedir.

Türkiye'nin belediye hizmetlerinin seyrine bakıldığında, en önemli sorunlar olarak planlama, kamulaştırma, içme suyu, kanalizasyon, arıtma tesisi, yol, konut ve planlama öne çıkmaktadır. Bu alandaki talepler belli bir seviyede sabit kalmamakta; nüfusun hızla artması, kentleşmenin yoğunlaşması ile gün geçtikçe artmaktadır. Bununla birlikte, daha önce yapılan hizmetlerin güncelleştirilmesi, ekonomik verimliliğini kaybetmiş ve kullanılmayan diğer altyapı tesislerinin yenilenmesi de ayrı bir yük getirmektedir. Altyapı hizmetlerine talepteki artışı yakalamak bir yana, var olan sorunları çözememiştir.

Bunun yanında, yerel yönetimlerin harcamalarının arttırılamaması ve kredilerin belli meblağları aşmaması ve kredilerin geri dönüşünün olmaması nedeni ile sorunlar artmaktadır. Avrupa'da ise nüfus artmamakta, hatta gerilemekte; kentleşme aynı oranda kalmakta; altyapıya aktarılan kaynak ile de ihtiyaç karşılanmaktadır.

Dünya Bankası, kamu kaynaklarından kredi veren yerel yönetim bankalarının tasfiye edilmesini, yerel yönetimlerin borçlanmada özgür bırakılması ve yerel kredi piyasalarının oluşturulmasını öngörmektedir. Temel alınan "kredi verilebilir belediyelerin yaratılmasıdır. Kredi verilebilir belediye, öz kaynaklarını düzenli toplayabilen ve piyasadan kredi alabilen ve ödeyebilen belediyeleri tarif etmektedir. En iyi model olarak ABD Belediye Bono Piyasası gösterilmektedir.

Kamu kurumu gibi değil, piyasada herhangi bir şirket gibi hareket eden, borçlanabilen ve güvenilir belediyeler yaratmak asıl amaçtır. Belediyeler, hizmetlerini fiyatlandırarak ve vergi gelirlerini arttırarak öz kaynaklarının sürekliliğini garanti altına alacak, bu şekilde güvenilir bir kredi alıcısı olacaktır. Diğer taraftan, belediyelerin düşük faizli kredi sağlayıcısı yerel yönetim bankaları kaldırılmalıdır. Ancak bu şekilde belediyeler, özerkliklerine kavuşacak ve bu şekilde demokrasinin yatağı, kalkınmanın odağı olabilecektir.

Belediyelerin temel hizmetleri, harita, planlama, imarlı arsa stoku, konut alanı, içme suyu, kanalizasyon, arıtma, çöp, ulaşım, vb. hizmetlerdir. Bunların gerçekleştirilmesi için makine, donanım ve ekipman alımı yapılmalıdır. Bu hizmetlerin hepsi planlama ile doğru işleyecek, uygulamada mühendislik-mimarlık bilgilerinin kullanılması gereken teknik hizmet alanlarıdır. Söz konusu hizmetlerin yerine getirilmesinde hem etüd-proje, hem imalat, işletme planlarının yapım ve uygulamasında sürekli olarak mühendislik hizmetlerine gereksinim vardır. Diğer taraftan, projelerin finansmanı için krediye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu hizmet alanlarının yapısı gereği, belediyeler yerel, ulusal ve uluslararası sermaye ile ticari ilişkiye girmek durumunda kalmaktadır.

Bu hizmetler, teknik olduğu kadar sosyal yönleri de içinde barındırmaktadır; belediyelerin temel hizmetleri bu nedenle sosyal-teknik özelliğindedir. Belediye, halktan topladığı gelirleri ve hizmet karşılığı aldığı paraları, yeni altyapı hizmetlerinin yapılması için aktarmakta, bu nedenle de kaynak dağıtımını yapmaktadır. Altyapı hizmetlerinde özellikle metro, arıtma tesisleri gibi yapım ve imalat işlerinin mali boyutu yüksek değerler oluşturmaktadır. Bu tür hizmetlerde yabancı sermayeli yapım şirketleri de devreye girmektedir. Söz konusu bu hizmetlerin maliyetlerinin birçok belediyenin gelir gider bütçesinde büyük sıkıntılar yarattığı bilinmektedir. Dağıtılan kaynak ise, genel bütçeden ayrılan pay ile halktan toplanan vergi ve hizmet karşılıklarıdır. Bu süreçte, gelir dağılımındaki eşitsizliği artırıcı politikalar yerel yönetimler tarafından izlenebilecekken, İller Bankasının yürütücülüğünde yapılması ile bunun önüne geçilebilmektedir. İşte bu aşamada, İller Bankası gibi bir kurumun, belediyeler ile sermaye grubu ve merkezi hükümet ile belediyeler arasındaki ilişkilerde aracı olması önem kazanmaktadır.

İller Bankasının temel amaçlarından olan, hizmetlerin yapılabilmesi için gerekli ekipmanın yerli sermayedarlara üretilmesi veya bizzat yerli sermayedarların bu üretim sürecinde yer alması ile belediye kaynaklarının yerel sermayenin baskısı altında paylaşılması engellenmektedir. Diğer taraftan, makine ve teçhizatın yurt içinde üretimini teşvik edilmesi ile ülke kalkınmasına dolaylı da olsa etkisi söz konusu olmaktadır. İller Bankası bünyesinde yetiştirdiği farklı meslek gruplarından oluşan teknik kadro ile çok geniş alanda hizmet verebilmektedir. Teknik kadro tüm belediye etüd, proje hizmetleri yanında hem danışmanlık hem de kontrollük hizmetlerini yürütmektedir. İller Bankası aynı zamanda, yerel yönetimler tarafından populist tercihler ile gerçekleştirilen bazı yatırımların önünü kesmekte ve yerel yatırımların planlamasının ulusal çapta yapılması sonucunda da kalkınmada bölgesel farklılıkların doğmasını engellemektedir. Diğer taraftan, yerel yönetim yatırımlarının düşük faizli ve uzun vadeli kredilerle yapılması ile hizmetlerin fiyatlandırılması aşamasında maliyetin düşük tutulması ve dolayısıyla hizmetlerin fiyatlandırılmasında halkın yükünü hafifletmekte, daha fazla kesimin faydalanmasının önünü açmaktadır. Yerel yönetimlerin, yüksek faizli kredilerle yatırım yapması demek, fiyatların artması, halktan hizmetin maliyeti yanında faizini de almak anlamına gelmektedir. İller Bankasının aracılığı ile temel gereksinimler olan hizmetlerin fiyatlandırılmasında borç baskısı hissettirilmemekte ve yerel hizmetlerin daha çok kişiye ulaştırılması sağlanmaktadır.

İller Bankasında Yaşanan Sorunlar

İller Bankası kurulduğu günden bu güne, belediyelerin ve diğer yerel yönetim birimlerinin altyapı hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde finansman ve teknik destek bakımından vazgeçilmezdir. İller Bankası, yerel yönetimler ile ilgili sahip olduğu bilgi ve uzman kadrosu ile de Türkiye için çok önemlidir.

Kendine özgü bir yapıya sahip olan İller Bankasının son dönemlerde sorunlar yaşadığı açıktır. Bunların başında, siyasal baskı ve siyasal kadro atamaları, bankanın ortakları olan yerel yönetimlere verilen kredilerin geri dönüşünün olmaması gelmektedir. Bunun dışında, kuruluş sermayesine ortak olan yerel yönetimlerin karar verme mekanizmalarında yer almaması da katı merkezîyetçilik eleştirilerine maruz kalmasına neden olmaktadır. Yerel yatırımlarda, merkezi planlama, merkezi uygulama ve merkezden kontrollük yapılmakta; çoğu zaman belediyelere hiç görüş sorulmaması ve sürece dahil edilmemeleri, yerel yönetimlerce eleştirilmektedir.

Diğer taraftan, merkezi bütçeye bağımlılık ve bu nedenle uzun vadeli kredi verememesi nedeniyle çağdaş olmamakla, mali özerkliğin olmaması ve merkezi hükümetin bürokrasisinden

kurtulamadığı yolunda eleştirilmektedir. Aynı zamanda, kamu kaynaklarını kullanması ve kamu denetimine tabi olması nedeniyle de banka faiz oranlarını kendisi belirleyememektedir.

İller Bankası, bu sorunlar ışığında değerlendirilerek, kamu yönetimi içerisinde daha etkin çalışması yolunda yenilenme sürecine sokulmayı; piyasa mantığına göre çalışacak bir Banka yaratmaya çalışan dış kaynaklı projeler doğrultusunda yeniden yapılandırılmadadır. Dönemin şartlarının doğurduğu bu ülkeye özgü kurumun sorunları yıkıcı değil, yapıcı eleştirilerle düzeltilmelidir.

Kurumun yaşadığı sorunların yeni olmadığı bilinmektedir. Yukarıda ele alındığı gibi uzun yıllardır Bankanın yeniden yapılandırmasını öngören uluslararası rapor ve antlaşmalar gündeme gelmiştir. Bunların ötesinde İller Bankasının var olduğu yapısı ile daha iyi çalışabilmesini öngören çalışmaların da ele alınması daha gerçekçi bir çözüme işaret edecektir. Bu doğrultuda hazırlanan TODAİE Raporu önemlidir.

TODAİE'nin 1992 Yılı İller Bankasının Reorganizasyon Araştırması Raporu

TODAİE tarafından yapılan araştırma, İller Bankası'nın yerel yönetimlerle olan ilişkisi ve yerel yönetim mali sisteminin odak noktası olarak İller Bankası ele alınmıştır. Yerel yönetim sistemi ve özelde İller Bankası'nda ortaya çıkan sonuçlar şöyle sıralanmaktadır:

- Yerel yönetimlerin gerek mali gerekse idari açıdan özerkliği sağlanmalıdır. (İller Bankasının görev ve yetki alanının belirlenmesinde yerel yönetimlerin özerkliği önemli bir unsurdur.)
- Teknik desteğe devam etmeli fakat teknik desteğe ihtiyacı olmayan belediyelere yatırımlarını yürütme yetkisi verilmelidir.
- İller Bankasında yerel yönetimlerin temsil edilmesi sağlanmalıdır.
- “Yerel Yönetim Bankası” olarak adını değiştirmelidir.
- Genel kurulun etkinliği artırılmalıdır.

TODAİE raporu var olan kurumsal sorunlara var olan yapı içerisinde iyileştirmeler içinde çözüm önerileri sunmaktadır. Dünya Bankası önerileri ise uluslararası sermayenin sorunlarına getirilen çözümlerdir.

İller Bankasının tasfiye edilmesini öngören tasarının sonucunun sadece bir kurumun ortadan kalkması olmadığı anlaşılmalıdır. Yukarıda değinilen, ticari, sanayi, finansal sermaye belediyeler ilişkisinde İller Bankasının ortadan kaldırılması, belediyelerin doğrudan yerli ve yabancı sermaye ile birebir ilişki kurmasını gerektirecek; yerel yatırımın planlanma, finansman sistemini ve kaynak tahsisinde gözetilen dengelerin değişmesine ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin artmasına neden olacaktır. Özellikle, çok uluslu şirketlerin yerel yönetim finansmanı alanında öne geçmesi sermaye unsurunun içeriğini de değiştirecek, halkın kaynakları uluslararası sermayeye aktarılmış olacaktır.

Belediyeler, İller Bankası aracılığı ile kamu kredisi kullanabilmekte, diğer taraftan ulusal ve uluslararası bankacılık sisteminden özel kredi kullanma yetkisine sahiptir. 1980 yılına kadar belediye kredileri kamu kaynaklarından karşılanmakta iken artık dış kaynaklı kredilere yönlendirilmektedir. Ulusal kalkınma modelinin uzantısı olan kamu kaynaklı yerel kredi sisteminin yerine piyasa koşullarına dayalı yerel kredi sistemi benimsenmiştir.

1984 yılından itibaren dış borç miktarları belediye kalemlerinde yer almaya başlamıştır. Belediyeler kredileri ödeyemeyince Hazine borcu ödemekte, belediye Hazineye karşı borçlanmaktadır. Bu miktar gittikçe büyümektedir.

Dünya Bankası, “gelişmekte olan ülkelerde yerel altyapı açığının yüksek olduğunu, bu açığın kamu kaynakları ile karşılanamayacağını” ileri sürmekte ve “büyük çaplı kentsel altyapı projelerinin yaşama geçirilmesi için küresel sermayenin katılımını sağlamak gerektiği” savından hareket etmektedir. Kamu kaynakları bu açığı kapatamadığından küresel aktörler bu alanda rol almalıdır. Fakat küresel aktörlerden kredi alabilecek bir belediye modeli kurulmalıdır. “kredi verilebilir belediyeler” yaratmak esas olmalıdır. Kredi verilebilir belediyeler, merkez kaynaklarına bağlı olmayan kendi öz kaynakları ile borçlanmayı sürdürebilecek ve bu nedenle özerk ve güçlü belediyelerdir. Bunun için merkezden koparılmaları gerekmektedir. Katılımcı olmalıdır. Yerelleşme-kalkınma-demokrasi arasındaki olmazsa olmaz ilişki üzerine kurulmaktadır bütün bağlantı. Bunun için (1) piyasa odaklılık, (2) yönetim ilkelerine uygunluk, (3) şeffaf belediyecilik ilkelerini benimsemelidir. Bu sayede yönetim modeli ile yönetilen yerel altyapı yatırımları, piyasadan borçlanarak yapılacak, belediyeler fiyatlandırma mekanizmaları ile bu hizmetin karşılığını alabilecek ve borcunu kendi kaynaklarından karşılayabilecektir.

Özellikle son yıllarda belediyelere verilen yeni altyapı hizmetlerinin yerine getirilmesi de düşünüldüğünde yaklaşık 100 milyar dolarlık bir hizmet alanının gündeme geleceği tespitleri yapılmaktadır.

Planlamanın ulusal düzeyde yapılması ile bütün ülke çapındaki idare ve kurumların yerel yatırımlardan haberdar edilmesi, kalkınmada öncelikli bölgelerin belirlenmesi gibi avantajlardan yararlanılmaktayken artık belediyeler kendi yatırımlarının planlamasından, finansmanına kadar yetkili olacak, kendileri yatırımları gerçekleştirecektir. Finansman yaratılmasına yabancı finans kuruluşlarının devreye girmesi kaçınılmaz olacaktır. AB uyum yasaları çerçevesinde Kamu İhale Yasasından, Yabancı Yatırımlar Yasasına kadar birçok alanda yapısal değişiklikler yapılarak yerel yönetimlerin diğer kurum ve kuruluşlar ile karşı karşıya getirilmesinde hangi sıkıntıların yaşanacağı çok açıktır. Belediye yatırımlarının planlanmasında yerelin sürece dahil edilmesi olumlu bir gelişme olmakla birlikte, yerel yatırımların ulusal düzeyde ele alınmasının gerekliliği de açıktır.

İller Bankası A.Ş. yasa tasarısının yalnızca bir kurumda değişiklik olmadığını, tersine bu değişikliğin ülkenin tüm yerel altyapı finansmanı ve yatırımcılığı sisteminin değiştirilmesine yönelik olduğu görülmelidir. Yerel yatırımcılığın mali ve teknik boyutlarda yönetimi, ulusal çapta ve temel nitelikte bir politika sorunudur. Dahası, günümüzde bu sorun bölgesel ve “küresel” boyutludur. Bu nedenle, kamuoyunun sorunun tüm boyutlarını görmeyi sağlayan doğru bilgiyle donatılması önemlidir. Aşağıdaki 14 madde İller Bankası A.Ş. yasa tasarısının gerçek anlamını ortaya koymaktadır.

KAMUOYUNDAKİ TESPİTLER VE ELEŞTİRİLER

1- İller Bankası 1945 yılında kuruldu. Ortakları ve sahipleri yerel yönetimler olan banka, yerel yönetimlere kamu kredisi açmanın yanı sıra altyapı projeleri geliştirip kimi zaman bunları bizzat yaptı ya da ihaleyle yaptırdı. 1981 yılına kadar elektrik alanında da çalıştı; kurulduğundan günümüze harita-şehir planı, içmesuyu, kanalizasyon başta olmak üzere yerel altyapı alanında uzmanlaştı.

2- Yatırımların kaynağı, 1947’den itibaren Belediyeler Fonundan karşılandı. Bu Fon, asıl olarak genel bütçe vergi gelirlerinin %3’ü ayrılarak oluşturuldu. Tüm belediyelere % 6 gibi bir oran ayrılrken, iller Bankası emrine verilen % 3 çok önemli bir tutardı.

3- Banka yatırımları, Devlet Planlama Teşkilatı’nın ulusal çapta tüm kamu kurumlarının yatırımlarını içeren yıllık yatırım programlarına alınarak yürütüldü.

4- İller Bankası, Avrupa kent bayındırlığı deneyiminden yararlanarak kurulmuş, Türkiye koşullarına özgü bir çalışma düzenine kavuşturulmuştur. Bu tip yapılar, Avrupa'da 1816'dan başlayarak kurulmuş ve büyümüştür.

5- Avrupa'nın, Belçika'nın ve Fransa'nın "Yerel Kredi Sandığı" adını taşıyan benzeri kuruluşları, 1990'lı yıllarda "kamu bankacılığı" yapmak üzere yeniden yapılandırıldılar. Fransa-Belçika sandıkları birleştiler ve Dexia adını aldılar. Dexia, özel uluslararası banka olarak "kamu bankacılığı" yapıyor. Merkezi yönetimlerin ve özellikle de yerel yönetimlerin kredi isteklerini özel bankacılık esprisi içinde karşılayan bu yeni yapı, kendini Avrupa kökenli küresel banka olarak tanıtır. Birleşme Avrupa içi de kalmıyor, Amerikan kurumlarını da satın alıp büyüyor.

6- Dexia, Denizbank'ı satın alarak büyümesini sürdürüyor. Denizbank 1930'lu yıllarda kurulmuş bir kamu bankasıydı; özelleştirildi; 1998'de Zorlu Grubu tarafından alındı. Zorlu, Tarihbank'ı da almıştı. İki yapıyı Denizbank adı altında birleştirmişti. Hisselerinin % 25'ini halka açmıştı; elindeki % 75'i, Haziran 2006 sonunda Dexia adlı yabancı bankaya sattığını açıkladı.

7- Yerel kredi sistemi ve yerel yatırımcılık alanı İller Bankası'nın uzmanlık alanıdır. Bu yasa tasarısı, uzman kurumu ortadan kaldırıyor. Doğal olarak alan, Dexia adlı yabancı - özel tekel'in eline geçmeye hazır hale getiriliyor.

8- Çeyrek yüzyıldır "devlet kötü iş görür, çünkü tekeldir; rekabet tanımaz" deniyor ve özelleştirmelerle işlerin çok iyi görüleceği çünkü rekabet ortamı yaratılacağı ileri sürülüyor. Oysa, bir kamu tekel olan İller Bankası ortadan kaldırılırken, yerini başka bir tekel alıyor. Üstelik bu tekel özel bir tekel; üstelik bu tekel yabancı bir tekeldir.

9- Türkiye'ye Dexia girerken İller Bankası'nın tasfiye edilmesi, Dünya Bankası öncülüğünde gerçekleştiriliyor. Dünya Bankası 300 milyon dolarlık kredi karşılığında, bu krediyi İller Bankası'na kullanarak, kurumu -İller Bankası'nı kendine İller Bankası'na öldürtüyor.

10- İller Bankası'nın kaldırılması, yerel yatırım ve kredi alanında "devlet tekel sistemi"nin kaldırılması ve aynı anda "yabancı - özel - tekelci bir sistem" kurulması demektir.

11- Tasarı, İller Bankası'nın siyasetten arındırılacağını savunuyor. Siyasetten arındırmadan anlaşılan "bir belediye kredi alabilirse alır, alamazsa alamaz" deyişinde saklı olan fikirdir. Yoksa, hukuk devletinde kabul edilemeyecek olan şey, iktidar partisinden olana çok ve kolayca kredi verirken muhalefetten olana kredi verilmemesi, kayırmacılık yapıp korunan belediyenin alması, diğerlerinin mağdur edilmesi değildir. Bu tip uygulamalar, "siyasetin etkisi"nden doğan uygulamalar değildir; bunlar yoz ve hukuksuz siyaset ve idarelerin uygulamalarıdır. "Siyasetin etkisinin ortadan kaldırılması" bu tür uygulamaların sona erdirilmesi değildir. Kamuoyunun bu konuyu açık seçik görmesi büyük önem taşır.

12- Tasarı, İller Bankası'nı bir "kamu kurumu değil" bir "banka" olarak kurmayı hedeflemektedir. Bu "banka", bankacılık kuralı ne ise o olacak bir bankadır. Bankacılık kuralı, alacağını almak için borçlunun "halk sağlığı", "toplum refahı", "kamu görevi" zorunluluklarına körleşmektir; her durumda "alacağın tahsiline" odaklanmaktadır. Bunun için borçlunun gelir ve varlıkları üzerinde haciz, ipotek, iflas gibi ticari mekanizmaların işletilebileceği bir ortam kurulması şarttır. İller Bankası, aynı Dexia gibi, aynı IMF gibi, alacağına şahin bir banka haline getirmektedir. Oysa ülkemizde "bankacılık kuralı gereğince" kaynak yaratmaya değil, "kamu hizmetleri kuralı gereğince" kaynak yaratmaya ihtiyaç vardır. Kamu kuruluşu, önceliği kamu hizmeti olan kuruluştur. Halkın ihtiyaçlarına göre kaynak yaratmak üzere kurulur, tüm diğer kuruluşları-bankaları, şirketleri,

alacaklıları, vb.-bu amaç doğrultusunda yönlendirmek yetkisiyle davranır. Bu gerçeği unutan kişilerin, kamu kuruluşlarını “banka yapmak” için uğraşmak yerine, halihazırda var olan ve “banka kuralı neyse o” diye çalışan yerlerde çalışmayı düşünmeleri daha uygun olur.

13- Tasarı, İller Bankası’nda günümüzde çalışan 3.000’i aşkın kamu görevlisini işinden edecektir. Yıllardır birikmiş kredi ve yatırımcılık deneyimi, bu personelin dağıtılmasıyla birlikte yok edilecektir. Böylece yerel yönetimlerin sorunlarını, ihtiyaçlarını uzaktan yakından bilmeyen bu “yeni bankacı personel”le, Cumhuriyet’in en önemli kurumunu tarihe gömmeyi hedefliyor. Son yirmi beş yıldan bu yana yapılan her satışta, her elden çıkarmada, her tasfiyede olduğu gibi, yine yetmiş iş gücünün kazanılmış hakları, Cumhuriyet’in temel değerleriyle birlikte yok ediliyor.

İller Bankası daha önceden yerel altyapı hizmetleri için; içme suyu borusu, altyapı malzemesi, büz v.b. malzemeleri de kendi bünyesinde üretmekte, kentlerimizin alt yapı yatırım ihalelerini gerçekleştirmekte, altyapı kontrol ve denetim hizmetlerini yürütmekteydi. Ancak 1980’li yıllarda uygulanan neo - liberal politikalar sonucu önce, altyapı malzemesi üretme işine son verildi. Daha sonra Eylül 2003’te İller Bankası Uygulama Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle ihale yapma yetkisi belediyelere verilmiş, sadece ihaleye çıkmak için yeterli teknik personel ve mali durumu olmayan küçük belediyelere banka tarafından teknik destek sağlanması kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan, İller Bankası projelerinde önceden İller Bankası tam kontrollük yaparken, artık müştereken kontrollük esas alınmaya başlanmıştır. Ancak belediyelerin yapamaması durumunda bankadan tam kontrollük yapması istenilmiştir. Söz konusu uygulama yönetmeliği ile kredilerin vade, limit ve kullandırma şartları da yeniden düzenlenmiştir. İller Bankası; yerel altyapı hizmetlerinin ulusal planlayıcısıdır.

14- Bu tasarı, bir dönüşüm tasarısıdır. Banka zaman içinde sahiplerine yabancılaştırılmıştır. Bu tasarı bir tasfiyenin ön hazırlığıdır. Bu tasfiye ile 70 yıllık banka tarihi ve cumhuriyet arşivi ortadan kaldırılmaktadır. Oysa Türkiye’nin bu özgün yapıya hala çok ihtiyacı bulunmaktadır.

İller Bankası Anonim Şirketi Kurulması Hakkında Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi

1- Alt komisyon raporunun 4. maddesinde “ortaklık yapısı ve sermaye” düzenlenmektedir. Tasarı, köy idareleri için banka ortaklığını sonlandırırken, sermayeyle ilgili hisselerini de hazineye devrediyordu. Anayasaya aykırı olan bu durumun sermayeyle ilgili olanı alt komisyonunda düzeltilmiştir. Ancak, İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı kabul edilip yürürlüğe girdiğinde, 4759 sayılı kanun yürürlükten kalkacaktır. 4759 sayılı kanun ise ortaklar arasında köy idarelerini de saymıştır. Tasarıda ise köy idareleri bulunmamaktadır. Alt komisyon görüşmelerinde yaptığımız bu eleştiriye, “İl Özel İdareleri bu alanı düzenliyor, sorun yoktur” denilmiştir. Oysa köy idareleri ayrı kamu tüzel kişileridir. Tasarı böyle kanunlaşırca köy idareleri ve özellikle kırsal alan, tamamen sahipsiz kalacak ve yalnızlaşacaktır. Cumhuriyetin ilk temel kanunlarından olan Köy Kanunu (1924 tarihli 442 sayılı) köy idarelerini ayrı tüzel kişilik olarak tanzim etmiş, yerel yönetim ve merkezi idare ile ilgili yetki, görev ve sorumluluk yüklemiş, “köy derneği” organıyla katılımcı demokrasinin ilk örneklerinden olmuştur. Muhtar hem yerel yönetimin başı hem de merkezi yönetimin, devletin köydeki temsilcisidir. Muhtarın iki şapkası bulunmaktadır. Ancak bugüne kadar geçen 86 yıl içinde köy kanununda yetkilerde, sorumluluklarda, görevlerde ve özellikle kaynaklarda hiçbir iyileştirme yapılmamıştır. Özellikle, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün taşra teşkilatının İl Özel İdaresine bağlanması ile durum değişmemiştir. Personel ve cari harcamalar dışında harcama yapamayan, kendisi de kaynaksız bırakılan bu idare, köylere hizmet götüremez duruma gelmiştir.

Ülkemizde yaklaşık 35.000 köy, 40.000 mezra, sayısı belli olmayan kom bulunmaktadır. 72.6 milyon nüfusumuzun 18 milyonu belde ve köylerde yaşamaktadır. Hükümetin geçen 8 yıllık süre içinde köy kanunu ve kırsal alan kalkınmasında, mahalle muhtarlıklarında yeniden yapılanma için hiç adım atmaması dikkat çekicidir. Bu alanda başkalaşmaya gidilmeden yeniden yapılanma kaçınılmaz olmuştur.

2- Yeni tasarı ile köy idarelerinin ortaklıktan çıkarılması ve birikmiş olan ödenmiş sermayelerine el konması kamu hukukunun temel prensiplerine ve anayasaya aykırıdır.

3- 4 ncu maddenin 3 üncü fıkrasının a bendinde "2.7.2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre, her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarlar "sermayenin bir bölümü olarak tariflenmiştir. Oysa bu pay mevcut kanunda % 5 tir. Bu payın kademeli olarak % 2 ye indirilmesi defacto bir durumdur. Ortaklara bu durum sorulmamıştır. Bunu eleştirdiğimizde sadece toplantıya çağrılan Belediyeler Birliği temsilcisi, konunun sözlü olarak encümünde görüşüldüğünü ifade etmiştir. Bunu kabul bile etsek İl Özel İdareleri ve köyler için konu çözümlenmemiştir. Bu konunun bankanın ortaklarının katılacağı bir genel kurulda çözümlenmesi gerekirdi.

4- Genel Kurul oluşumuna (madde 5) yukarıda saydığımız gerekçeler ile, köy temsilcileri de dahil edilmelidir.

5- Yönetim Kurulu'nda yerel yönetim temsilcilerine yer verilmemiştir. Bu konudaki itirazlarımız alt komisyonda haklı bulunup metne eklenmiştir. Genel Kurul aşamasında da üzerinde önemle durulması gerekmektedir.

6- Üç kişiden oluşacak denetim kurulu üyesinden birinin genel kurul tarafından seçilmesi, objektif değerlendirme ve hesap verebilirlik açısından soru işaretlerine yol açacaktır.

7- Geçici madde 5'in, 1 nci fıkrasında sözleşmeli statüye geçecek personelin, geçecek yasal süre içinde "statülerine uygun işlerde görevlendirilmeleri", 4 ncu fıkrasında "Bankada sürekli işçi kadrolarında ve geçici işçi pozisyonlarında çalışanların mevcut statülerinde çalıştırılmaya devamı, 6 ncı fıkrasındaki "sürenin en az iki yıl" olarak belirlenmesi, 7 nci fıkrasındaki "emekli ikramiyeleri veya kıdem tazminatlarının yüzde 30 fazlasıyla ödenmesi" ile ilgili önerilerimiz karşılanırsa da, mevcut personelin mağduriyete uğratılmaması güvence altına alınmalıdır.

8- Bankanın şu andaki mevcut yapısı içinde yerel yönetimlerle ilgili görev, sorumluluk, destek vb. gibi düzenlemeler ile ucuz kredi kullandırılmasının sağlanması ana sözleşme ve yeni yönetmelikler yapılırken öncelikle ele alınması gereken konulardır.

9- Bankanın hazineye devredilmemesi, üstlendiği misyon itibarıyla ilgili bakanlığın Bayındırlık ve İskan Bakanlığı olması gerekmektedir.

M. Akif Hamzaçebi

Trabzon

Esfender Korkmaz

İstanbul

Gürol Ergin

Muğla

Ferit Mevlüt Aslanoğlu

Malatya

Bülent Baratalı

İzmir

Faik Öztrak

Tekirdağ

Osman Kaptan

Antalya